

**АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**



**САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ**

Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

**Аудитын код: : АРА-2023/65/НА-СТА-ТШЗ**

<p>Цахим хуудас: <a href="http://www.audit.mn">www.audit.mn</a> Улаанбаатар хот 2023 он</p>	<p>Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Т.Байгалмаа Утас: 70333141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: Д.Нэргүйбаатар Утас: 70332680 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор: Х.Алтанчимэг Утас: 90060105 Цахим хаяг: Altanchimegkh@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

## 1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ



### АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

65130 Цэцэрлэг, Архангай аймаг  
Утас/Факс: 976-70333141  
И-мэйл: arkhangai@audit.gov.mn

2023.02.16 № 54  
танай \_\_\_\_\_ -ны № \_\_\_\_\_ -т

Г АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ОНЦГОЙ Г  
БАЙДЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА Г  
Д.ЭРДЭНЭБААТАР ТАНАА Г

#### Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

#### Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

#### Аудитын гол асуудал

Тайлант жилд Тариат суманд 6 хүний бүрэлдэхүүнтэй эрэн аврах салбар анги байгуулагдсантай холбоотой Онцгой байдлын газрын орон тоо нэмэгдсэн байна. Монгол Улсын Шадар сайд аймгийн засаг дарга нарын хооронд байгуулсан гэрээний дагуу Онцгой байдлын ерөнхий газраас Гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын үзлэгийг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж "Дүүрэн хангалттай" үнэлэгдсэн байна.

#### Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 6 зорилтын хүрээнд 13 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, хэрэгжилтийг 98.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гараагүй болно.

#### Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

**Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Т.БАЙГАЛМАА

## 2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
<b>1</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>812,197,240.47</b>	<b>705,170,976.72</b>
<b>35</b>	<b>БАРАА МАТЕРИАЛ</b>	<b>812,197,240.47</b>	<b>705,170,976.72</b>
<b>35100</b>	<b>Түүхий эд материал</b>	<b>388,469,144.72</b>	<b>376,956,342.87</b>
35110	Тусгай зориулалттай материал	364,667,644.72	353,154,842.87
35130	Эм боох материал	23,801,500.00	23,801,500.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	229,145,685.40	81,278,428.50
<b>35400</b>	<b>Хангамжийн материал</b>	<b>189,067,517.75</b>	<b>241,421,312.75</b>
35410	Бичиг хэргийн материал	4,517,320.00	5,073,540.00
35420	Аж ахуйн материал	71,792,514.75	70,072,514.75
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	9,621,000.00	111,990,880.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,900,331.00	3,218,026.00
35450	Барилгын засварын материал	67,997,500.00	18,097,500.00
35470	Бусад хангамжийн материал	33,238,852.00	32,968,852.00
35500	Биологийн хөрөнгө	4,914,892.60	4,914,892.60
35600	Мал амьтад	600,000.00	600,000.00
<b>2</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>6,217,641,482.86</b>	<b>6,132,715,046.39</b>
<b>39</b>	<b>ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ</b>	<b>6,217,641,482.86</b>	<b>6,132,715,046.39</b>
<b>39200</b>	<b>Биет хөрөнгө</b>	<b>6,045,123,482.86</b>	<b>5,960,197,046.39</b>
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,737,013,842.00	3,891,339,718.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-302,331,602.60	-368,602,628.60
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	3,185,306,490.90	3,305,106,490.90
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-748,876,439.91	-1,019,919,731.14
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	78,036,698.58	83,036,698.58
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-26,531,518.22	-31,153,524.43
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	456,011,654.59	459,811,654.59
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл	-373,505,642.48	-393,421,631.48
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	98,622,003.85	98,622,003.85
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-58,622,003.85	-64,622,003.88
<b>39300</b>	<b>Биет бус хөрөнгө</b>	<b>172,518,000.00</b>	<b>172,518,000.00</b>
39301	Программ хангамж	1,155,000.00	1,155,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,155,000.00	-1,155,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	172,518,000.00	172,518,000.00
<b>3</b>	<b>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II</b>	<b>7,029,838,723.33</b>	<b>6,837,886,023.11</b>
<b>5</b>	<b>ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН</b>	<b>7,029,838,723.33</b>	<b>6,837,886,023.11</b>
<b>51</b>	<b>Засгийн газрын хувь оролцоо</b>	<b>7,029,838,723.33</b>	<b>6,837,886,023.11</b>
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	652,379,989.88	652,379,989.88
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	652,379,989.88	652,379,989.88
<b>51200</b>	<b>Хуримтлагдсан үр дүн</b>	<b>5,768,348,318.35</b>	<b>5,576,395,618.13</b>
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,450,275,215.22	5,768,348,318.35
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,318,073,103.13	-191,952,700.22
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	609,110,415.10	609,110,415.10
<b>6</b>	<b>ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V</b>	<b>7,029,838,723.33</b>	<b>6,837,886,023.11</b>

### 2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
<b>I</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)</b>	<b>3,574,672,167.60</b>	<b>2,274,039,872.80</b>
<b>12</b>	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	<b>1,596,009,104.60</b>	<b>605,303,322.80</b>
<b>120</b>	<b>Нийтлэг татварын бус орлого</b>	<b>1,596,009,104.60</b>	<b>605,303,322.80</b>
<b>120004</b>	<b>Төсөв байгууллагын өөрийн орлого</b>	<b>433,013,840.00</b>	<b>0.00</b>

**Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан**

1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	433,013,840.00	0.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,060,732,100.00	278,459,346.80
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	102,263,164.60	326,843,976.00
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>1,978,663,063.00</b>	<b>1,668,736,550.00</b>
<b>1310</b>	<b>Улсын төвлөрсөн төсвөөс</b>	<b>1,513,476,300.00</b>	<b>1,508,376,300.00</b>
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,513,476,300.00	1,508,376,300.00
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>465,186,763.00</b>	<b>160,360,250.00</b>
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	59,000,000.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	261,135,763.00	53,419,250.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	145,051,000.00	105,801,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	1,140,000.00
<b>II</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН</b>	<b>2,256,599,064.47</b>	<b>2,465,992,573.02</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>2,256,599,064.47</b>	<b>2,465,992,573.02</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>2,252,969,064.47</b>	<b>2,460,643,868.54</b>
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>1,194,635,500.00</b>	<b>1,244,347,240.33</b>
210101	Үндсэн цалин	695,144,100.00	740,917,300.00
210102	Нэмэгдэл	473,366,500.00	473,048,840.33
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,124,900.00	30,381,100.00
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>32,471,500.00</b>	<b>32,617,584.82</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,154,899.00	20,373,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,658,301.00	7,929,184.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	526,700.00	0.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	131,600.00	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,000,000.00	4,315,000.00
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>141,948,300.33</b>	<b>146,750,981.37</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,775,269.45	8,816,987.37
210302	Түлш, халаалт	128,205,030.88	128,794,079.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,968,000.00	9,139,915.00
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>122,455,613.04</b>	<b>319,324,953.75</b>
210401	Бичиг хэрэг	19,856,167.00	9,682,130.00
210402	Тээвэр, шатахуун	91,267,941.24	72,040,310.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,240,281.55	9,623,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	527,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	4,091,223.25	227,452,213.75
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>207,415,623.00</b>	<b>60,717,300.00</b>
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	48,794,350.00	1,649,800.00
210502	Хоол, хүнс	157,201,273.00	59,067,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,420,000.00	0.00
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>16,093,020.00</b>	<b>126,992,800.00</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,813,400.00	22,758,800.00
210602	Тавилга	0.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	0.00
210604	Урсгал засвар	9,279,620.00	104,234,000.00

**Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан**

<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	<b>83,043,200.00</b>	<b>57,211,900.00</b>
210701	Гадаад албан томилолт	0.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	83,043,200.00	57,211,900.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.00	0.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>7,803,100.00</b>	<b>6,781,084.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,798,100.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,175,900.00	2,175,900.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,796,300.00	1,618,379.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	178,200.00	296,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,109,000.00	1,109,000.00
210807	Газрын төлбөр	745,600.00	1,581,505.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>447,103,208.10</b>	<b>465,900,024.27</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	273,629,025.00	96,518,741.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,538,360.00	3,395,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	169,935,823.10	365,985,783.27
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>3,630,000.00</b>	<b>5,348,704.48</b>
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>3,630,000.00</b>	<b>3,426,700.00</b>
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,630,000.00	3,426,700.00
<b>2133</b>	<b>Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг</b>	<b>0.00</b>	<b>1,922,004.48</b>
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	1,922,004.48
<b>III</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)</b>	<b>1,318,073,103.13</b>	<b>-191,952,700.22</b>
<b>VI</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)</b>	<b>1,318,073,103.13</b>	<b>-191,952,700.22</b>

**2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан**

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
<b>I</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)</b>	<b>1,978,663,063.00</b>	<b>1,668,736,550.00</b>
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>1,978,663,063.00</b>	<b>1,668,736,550.00</b>
<b>1310</b>	<b>Улсын төвлөрсөн төсвөөс</b>	<b>1,513,476,300.00</b>	<b>1,508,376,300.00</b>
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,513,476,300.00	1,508,376,300.00
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>465,186,763.00</b>	<b>160,360,250.00</b>
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	59,000,000.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	261,135,763.00	53,419,250.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	145,051,000.00	105,801,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	1,140,000.00
<b>II</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	<b>1,978,663,063.00</b>	<b>1,666,136,550.00</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,978,663,063.00</b>	<b>1,666,136,550.00</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,975,033,063.00</b>	<b>1,660,787,845.52</b>
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>1,194,635,500.00</b>	<b>1,244,347,240.33</b>

**Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан**

210101	Үндсэн цалин	695,144,100.00	740,917,300.00
210102	Нэмэгдэл	473,366,500.00	473,048,840.33
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,124,900.00	30,381,100.00
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>32,471,500.00</b>	<b>32,617,584.82</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,154,900.00	20,373,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,658,300.00	7,929,184.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	526,700.00	0.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	131,600.00	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,000,000.00	4,315,000.00
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>140,178,600.00</b>	<b>148,358,986.37</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,960,597.00	8,816,987.37
210302	Түлш, халаалт	125,250,003.00	130,402,084.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,968,000.00	9,139,915.00
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>89,743,460.00</b>	<b>31,961,250.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	18,421,760.00	9,660,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	61,178,440.00	17,832,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	10,143,260.00	3,940,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	527,000.00
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>202,933,163.00</b>	<b>59,817,300.00</b>
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	45,414,350.00	1,649,800.00
210502	Хоол, хүнс	156,098,813.00	58,167,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,420,000.00	0.00
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>65,116,400.00</b>	<b>58,483,800.00</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,487,400.00	1,738,800.00
210604	Урсгал засвар	59,629,000.00	56,745,000.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	<b>83,043,200.00</b>	<b>57,211,900.00</b>
210702	Дотоод албан томилолт	83,043,200.00	57,211,900.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>9,847,600.00</b>	<b>7,034,084.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,842,600.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,175,900.00	2,175,900.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,796,300.00	1,728,379.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	178,200.00	296,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,109,000.00	1,109,000.00
210807	Газрын төлбөр	745,600.00	1,724,505.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>157,063,640.00</b>	<b>20,955,700.00</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	152,002,640.00	16,146,700.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,061,000.00	4,809,000.00
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>3,630,000.00</b>	<b>5,348,704.48</b>
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>3,630,000.00</b>	<b>3,426,700.00</b>
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,630,000.00	3,426,700.00
<b>2133</b>	<b>Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг</b>	<b>0.00</b>	<b>1,922,004.48</b>
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	1,922,004.48
<b>III</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)</b>	<b>0.00</b>	<b>2,600,000.00</b>
<b>V</b>	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)</b>	<b>0.00</b>	<b>2,600,000.00</b>
<b>22</b>	<b>ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ</b>	<b>0.00</b>	<b>2,600,000.00</b>

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	2,600,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0.00	2,600,000.00
VI	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)</b>	<b>0.00</b>	<b>-2,600,000.00</b>

## 2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	4,450,275,215.22	5,711,765,620.20
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	4,450,275,215.22	5,711,765,620.20
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,318,073,103.13	1,318,073,103.13
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,768,348,318.35	7,029,838,723.33
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,768,348,318.35	7,029,838,723.33
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,768,348,318.35	7,029,838,723.33
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-191,952,700.22	-191,952,700.22
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,576,395,618.13	6,837,886,023.11

## 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	<b>1,508,376,300.00</b>	<b>1,506,454,295.52</b>	1,922,004.48	99.87%
21	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,508,376,300.00</b>	<b>1,506,454,295.52</b>	1,922,004.48	99.87%
210	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,504,949,600.00</b>	<b>1,503,027,595.52</b>	1,922,004.48	99.87%
2101	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>1,244,347,300.00</b>	<b>1,244,347,240.33</b>	59.67	100.00%
210101	Үндсэн цалин	740,917,300.00	740,917,300.00	0.00	100.00%
210102	Нэмэгдэл	473,048,900.00	473,048,840.33	59.67	100.00%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30,381,100.00	30,381,100.00	0.00	100.00%
2102	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>34,056,600.00</b>	<b>32,617,584.82</b>	1,439,015.18	95.77%
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,373,400.00	20,373,400.00	0.00	100.00%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,684,100.00	7,929,184.82	754,915.18	91.31%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,315,000.00	4,315,000.00	0.00	100.00%
2103	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>148,583,000.00</b>	<b>148,358,986.37</b>	224,013.63	99.85%
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,655,200.00	8,816,987.37	4,838,212.63	64.57%
210302	Түлш, халаалт	129,806,600.00	130,402,084.00	-595,484.00	100.46%

**Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан**

210303	Цэвэр, бохир ус	5,121,200.00	9,139,915.00	4,018,715.00	178.47%
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>8,509,100.00</b>	<b>8,509,100.00</b>	0.00	100.00%
210401	Бичиг хэрэг	3,185,400.00	3,185,400.00	0.00	100.00%
210402	Тээвэр, шатахуун	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	100.00%
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,796,700.00	2,796,700.00	0.00	100.00%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	527,000.00	527,000.00	0.00	100.00%
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>45,708,200.00</b>	<b>45,708,200.00</b>	0.00	100.00%
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	662,800.00	662,800.00	0.00	100.00%
210502	Хоол, хүнс	45,045,400.00	45,045,400.00	0.00	100.00%
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>10,153,800.00</b>	<b>10,153,800.00</b>	0.00	100.00%
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,738,800.00	1,738,800.00	0.00	100.00%
210604	Урсгал засвар	8,415,000.00	8,415,000.00	0.00	100.00%
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	<b>1,272,900.00</b>	<b>1,272,900.00</b>	0.00	100.00%
210702	Дотоод албан томилолт	1,272,900.00	1,272,900.00	0.00	100.00%
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>7,293,000.00</b>	<b>7,034,084.00</b>	258,916.00	96.45%
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,175,900.00	2,175,900.00	0.00	100.00%
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,893,700.00	1,728,379.00	165,321.00	91.27%
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	296,300.00	296,300.00	0.00	100.00%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,109,000.00	1,109,000.00	0.00	100.00%
210807	Газрын төлбөр	1,818,100.00	1,724,505.00	93,595.00	94.85%
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>5,025,700.00</b>	<b>5,025,700.00</b>	0.00	100.00%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	216,700.00	216,700.00	0.00	100.00%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,809,000.00	4,809,000.00	0.00	100.00%
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>3,426,700.00</b>	<b>3,426,700.00</b>	0.00	100.00%
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>3,426,700.00</b>	<b>3,426,700.00</b>	0.00	100.00%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,426,700.00	3,426,700.00	0.00	100.00%
<b>III</b>	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	<b>1,508,376,300.00</b>	<b>1,508,376,300.00</b>	0.00	100.00%
<b>31</b>	<b>УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ</b>	<b>1,508,376,300.00</b>	<b>1,508,376,300.00</b>	0.00	100.00%
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,508,376,300.00	1,508,376,300.00	0.00	100.00%

**2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан**

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
<b>II</b>	<b>НИИТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	<b>160,360,250.00</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>160,360,250.00</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>160,360,250.00</b>
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>23,952,150.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	697,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,832,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,144,000.00
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>14,109,100.00</b>

Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	987,000.00
210502	Хоол, хүнс	13,122,100.00
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>50,430,000.00</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,100,000.00
210604	Урсгал засвар	48,330,000.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	<b>55,939,000.00</b>
210702	Дотоод албан томилолт	55,939,000.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>15,930,000.00</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,930,000.00
<b>III</b>	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	<b>160,360,250.00</b>
<b>31</b>	<b>ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө</b>	<b>53,419,250.00</b>
310001	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	105,801,000.00
	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,140,000.00

### 3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 2,874.4 мянган төгрөгийн 2 залруулагдаагүй зөрчил<sup>1</sup> илэрлээ.

#### 3.1 Албан шаардлага

3.1.1 Цалингийн зардлаас тайлант хугацаанд олгосон урамшууллыг тулган шалгахад 11-р сард Мэргэжлийн зэргийн шалгалтад идэвхтэй хамрагдсан 20 албан хаагчдад 2,874.4 мянган төгрөгийн шагнал, урамшуулал олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.1 “зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах”, 15.1. “Хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

**Шийдвэрлэсэн нь:** Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлжээ.

#### 3.2 Зөвлөмж

Илрүүлэлт:

Тээвэр шатахууны зардлын зарцуулалтыг нярвын тайлангаас хөөн шалгахад албан хэрэгцээнд ашиглаж байгаа автомашины жолоочийн тооцооны хуудсыг дутуу бөглөж, спидометрийн заалтыг тэмдэглээгүй байна.

Энэ нь ЗТХС-ын 2019 оны 12 сарын 30 "Автомашины 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-т “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, 13.5.-т "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно“ гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

**Өгсөн зөвлөмж:** Жолоочийн тооцооны хуудсыг холбогдох журмын дагуу бөглөж, ЗТХС-ын 2019 оны 12 сарын 30 "Автомашины 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм"-ыг мөрдөж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

### 4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

#### Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Архангай Онцгой байдлын газар	2	2,874.4			1	2,874.4	1						
Дүн	2	2,874.4			1	2,874.4	1						